

15/08/2014

Srbija: Usvojen set novih zakona o medijima

Tehnološko, medijsko i telekomunikaciono pravo

Publisher: Bojovic & Partners

Narodna skupština Republike Srbije usvojila je tri nova zakona u vezi sa medijima, koji stupaju na snagu 13. avgusta 2014. godine: Zakon o javnom informisanju i medijima, Zakon o elektronskim medijima i Zakon o javnim medijskim servisima. Iako mediji i povezani servisi kao polje regulisanja ne zaslužuju najviši nivo prioriteta u Srbiji danas, ova zakonodavna aktivnost svakako predstavlja pozitivan korak ka harmonizaciji Srpskog pravnog okruženja sa zakonodavstvom Evropske unije.

Prema Zakonu o javnom informisanju i medijima najznačajnija odredba je namera da se izvrši puna privatizacija svih medija sa učešćem državnog vlasništva do jula meseca 2015. godine (izuzev određenih prethodno definisanih slučajeva), pod pretnjom sprovođenja privatizacije prenosom udela zaposlenima bez naknade ili brisanja iz relevantnog registra. Pretežna ideja ovog zakona je da se obezbedi transparentnost izdavača/pružalaca usluga u oblasti medija što bi se trebalo postići osnivanjem novog Registra medija koji će se voditi od strane Agencije za privredne registre (u roku od šest meseci od stupanja na snagu ovog zakona). Ovaj registar će sadržati, između ostalog, precizne podatke o vlasničkoj strukturi izdavača/pružalaca usluga u oblasti medija, kao i podatke o bilo kojim iznosima državne pomoći primljene od strane izdavača/pružalaca usluga u oblasti medija. Pluralizam u medijima je sada zaštićen preciznijim i strožim odredbama o zabranjenim vlasničkim strukturama u odnosu na prethodna zakonska rešenja. Zakonodavac je išao dotle da obaveže nadležni organ – Regulatorno telo za elektronske medije (prethodni naziv Republička radiodifuzna agencija) da povremeno (najmanje svake tri godine) utvrdi listu radio ili TV stanica koji će biti obavezni za emitovanje od strane operatera čiju elektronsko komunikacionu mrežu za distribuciju i emitovanje medijskog sadržaja koristi značajan broj krajnjih korisnika kao primarno ili jedino sredstvo za prijem medijskog sadržaja. U pogledu definisanja relevantnog geografskog tržišta ova lista će biti utvrđena u skladu sa Zakonom o zaštiti konkurencije.

Zakon o elektronskim medijima zamenjuje, u pretežnom delu, odredbe Zakona o radiodifuziji (*"Službeni glasnik RS" br. 42/2002, 97/2004, 76/2005, 79/2005, 62/2006, 85/2006, 86/2006, i 41/200*) izuzev odredaba o Javnom radiodifuznom servisu. Ovaj zakon takođe zamenjuje odredbe Zakona o oglašavanju (*"Službeni glasnik RS" br. 79/05*) koje su regulisale oglašavanje i prodaju putem televizije i sponzorstvo putem radija ili televizije. Jedan od glavnih faktora za donošenje ovog zakona bio je prelazak sa analognog na digitalni TV signal koji je predviđen do juna 2015. godine.

Još jedna bitna novina u pogledu ovog zakona je detaljno regulisanje plasiranja robe odnosno proizvoda. Pravila o plasiranju proizvoda primenjuju se na programski sadržaj proizveden nakon 13. avgusta 2014. Dalje, prema starom zakonu, u vezi sa ukupnim godišnjim objavljenim programom, emiteri su bili obavezni da obezbede da najmanje 50% takvog programa bude na srpskom jeziku, od čega je najmanje 50% u sopstvenoj produkciji. Po novom zakonu, pružaoci medijskih usluga su dužni da obezbede da najmanje 25% godišnjeg objavljenog programa bude sopstvena produkcija, uz obavezu da program bude na srpskom jeziku ili preveden na srpski jezik.

Takođe vredno pomena je i to da sledeći pružaoci medijskih usluga mogu da posluju bez ovlašćenja/dozvole Regulatora:

- Javni radiodifuzni servis, regulisan Zakonom o javnim medijskim servisima;
- Pružaoci medijskih usluga koji pružaju usluge putem interneta (web casting, live stream itd.), ali uz obavezu registrovanja u Registru medija koji se vodi od strane Regulatora i ograničenje da ovo ne mogu biti lica kojima ne bi bilo dozvoljeno da dobiju dozvolu u skladu sa ovim zakonom;
- Pružalac medijskih usluga koji reemituje sadržaj na teritoriji Republike Srbije u skladu sa Evropskom konvencijom o prekograničnoj televiziji. Ukoliko je originalni program menjan (tok signal je prekinut) emitovanjem audio-vizuelno komercijalne komunikacije ili programskog sadržaja koji nije deo originalnog programa, izuzetak o reemitovanju se neće primeniti.

Što se tiče prenosivosti dozvole za pružanje medijskih usluga novi zakon predviđa da dozvole dobijene putem javnog konkursa ne mogu biti prenete na druga lica osim u slučaju statusne promene imaoca dozvole, u skladu sa pravilima koja obezbeđuju pluralizam medija. Dozvole dobijene na osnovu zahteva imaoca dozvole mogu biti prenete na drugo lice ukoliko ono prihvati sve obaveze predviđene u relevantnoj dozvoli. Dozvoljeni prenos može biti izvršen samo u pismenoj formi i uz pribavljenu prethodnu saglasnost Regulatora.

